

Recenzia

Hindák F., 2001: Fotografický atlas mikroskopických siníc. Veda, vydavateľstvo SAV, Bratislava, 127 pp. ISBN 80-224-0658-9, Cena 528,- Sk.

V posledných rokoch sme si už akosi zvykli na to, že sa na našich knižných pulkoch občas objaví zaujímavá a farebnými fotografiami bohato ilustrovaná botanická knižka aj od domáceho autora, ktorá však je venovaná poväčšine kvitnúcim alebo inak úžitkovým rastlinám.

Úplne v závere minulého kalendárneho roku, zásluhou vydavateľstva Veda, vyšla celkom ojedinelá knižka, ktorá ako fotografický atlas odhaľuje celú ekologickú škálu výskytu, ale predovšetkým čaro a mnohoraký mikrosvet siníc, ktorý nie je možné vidieť voľným okom. Ide o prvú súbornú publikáciu tohto druhu na slovenskom knižnom trhu. Autorovi, a podľa publikácií najznámejšiemu slovenskému fykológovi, ktorý je slovenskej botanickej verejnosti veľmi dobre známy, Františkovi Hindákovi sa tak podarilo uskutočniť niekoľkoročný sen - predstaviť mikrosvet siníc širokej verejnosti v podobe knižného atlasu z farebných fotografií zhotovených pomocou svetelného mikroskopu. Už hoci len letmé listovanie v atlase upúta čitateľa svojím vyváženým vzhl'adom, štruktúrou a obsahom.

Prvá časť knižky je textová. Na 34 stranách v dvojstĺpcovej sadzbe je stručný opis toho, čo sú sinice, v ktorom sa čitateľ dozvedá o ich geologickom veku a vývoji, stavbe buniek a vlákien, o akinetách a heterocytoch, rozmnožovaní, ekológii a rozšírení v prírode, o zbere v prírode, kultivácii, stupni ohrozenia v prírode, význame, systéme a určovaní. Ďalej nasleduje zmienka o pôvode prírodného materiálu, z ktorého autor sinice fotografoval, ako aj použitá mikroskopická technika. Samostatnými kapitolami sú: kľúč na určovanie vyobrazených siníc na úroveň rodu, terminologický slovník, anglický abstrakt a citovaná literatúra.

V druhej časti, ktorá predstavuje jadro knižky, je celkom 347 farebných fotografií. Prvých 40 je venované miestam, kde sa zbieral prírodný materiál a na ostatných je dokumentovaných 140 taxónov siníc patriacich do 60 rodov. Pod každou mikrofotografiou je úsečka, ktorá predstavuje rozmer 10 μm pre lepšiu predstavu o veľkosti vyobrazenej sinice. Knižka končí indexom reprodukováných mikrofotografií siníc.

Celá knižka je vo formáte A4 v tvrdej obálke a vytlačená na kriedovom papieri, ktorý umožnil predstaviť zvolený výber najbežnejších sladkovodných a terestrických siníc vyskytujúcich sa v prírode oblasti strednej Európy na fotografiách pomerne vysokej kvality. Atlas je určený predovšetkým širokému okruhu záujemcov o biológiu a životné prostredie a hlavne pre študentov stredných a vysokých škôl. Rovnako ale môže byť užitočný všade, kde sa skúmajú sinice, osobitne v hydrobiológii, zdravotníctve a vo vodnom hospodárstve.

Azda by sa dalo polemizovať o niektorých technických úpravách knižky, ako napríklad príliš veľký biely okraj okolo každej fotografie alebo hustejšie šitá väzba, aby nedochádzalo k jej zlomeniu pri väčšom otvorení, ale to sú len drobnosti. Hoci atlas obsahuje len zlomok z veľkého množstva doposiaľ opísaných taxónov siníc, knižku hodnotím ako veľmi vydarený a užitočný čin a autorovi gratulujem v nádeji, že sa čoskoro dočkáme aj obdobne zostavenému atlasu sladkovodných rias.

LUBOMÍR KOVÁČIK